

Allard

Ik weet niet meer precies wanneer ik een hekel aan Marjorie begon te krijgen. Ik weet eigenlijk niet eens waarom.

Misschien is het begonnen op die nacht in het huis van boer Joris. We sliepen daar in dat vreselijke vlooiendenbed, dat ik nog kende uit de tijd dat Thomas en ik hier tijdens onze jachtpartijen overnachtten.

Er was die dag veel over Thomas gepraat. 's Morgens had ik Marjorie over hem verteld, 's avonds waren het de boeren geweest die herinneringen aan hem hadden opgehaald. Gek genoeg klonken de vrolijke verhalen van die morgen bij het haardvuur heel anders. Het was alsof ik in een vervormende spiegel naar het verleden keek. Elk verhaal, hoe komisch het ook was, riep een herinnering op aan de dagen dat de Pest Goudheuvel geteisterd had. Er doken beelden op in mijn hoofd die ik uit alle macht geprobeerd had te vergeten.

Ik zag mezelf weer op de drempel van Thomas' kamer staan waar hij helemaal alleen lag. Omdat men zegt dat je de Pest

al kunt krijgen door naar een pestlijder te kijken, durfde niemand naar hem toe te gaan. Ook ik niet. Het was nacht en ik was bang voor alles: spoken, de Pest, de Dood.

Uit de kamer kwam een scherpe geur van zweet en etterende zweren. In het donker hoorde ik Thomas' moeilijke ademhaling alsof hij vlak bij me was. Ik riep zacht zijn naam. Er kwam meteen antwoord, maar de stem die ik hoorde was die van Thomas niet. Het was de stem van een oude man die onzin brabbelde. Vol afschuw was ik weggerend.

De volgende morgen had Gilbert ontdekt dat Thomas gestorven was. Vader Eucharistus had hem gereedgemaakt voor het graf. Hij droeg een lang, zwart gewaad en een kap over zijn hoofd. Hij zag eruit als de Dood zelf. Toen hij zijn gehandschoende hand op mijn hoofd legde, omdat ik huilde, was ik bang geweest de volgende te zijn die zou sterven.

De begrafenis was op een andere manier afschuwelijk.

Het was de eerste keer dat ik mijn vader zag huilen. Hij stond bij het graf aan de voet van het altaar met zijn handen voor zijn ogen. Toen hij samen met Gilbert, Johannes en mij de kist in het graf liet zakken, zag ik dat zijn gezicht rood en vertrokken was. Ik vroeg me af of hij ook zo gehuild zou hebben als ik gestorven was. Vader was toch altijd nog net iets trotser op Thomas geweest dan op mij. Thomas was de oudste, de eerste zoon van mijn vader en moeder en daarom bijzonder. Met mij waren ze ook blij geweest, maar ik had het altijd af moeten leggen tegen mijn oudere broer. Thomas was sterker en flinker geweest dan ik, handiger met het zwaard en populairder bij de meisjes. Hij zou heer van Goudheuvel worden zijn.

Op zijn begrafenis besefte ik dat ik zijn plaats in zou moeten nemen. Alles wat de familie van Thomas had verwacht,

werd nu van mij verwacht. Ik was bang geweest niet aan al die verwachtingen te kunnen voldoen.

Na de begrafenis was mijn leven heel anders geworden. In plaats van de jachtpartijen en uitstapjes naar de stad waren de loodzware wapenoefeningen op de binnenplaats van ridder Alberts kasteel gekomen en, terug op de burcht van Goudheuvel, de eindeloze lessen van vader over het besturen van het landgoed. Alleen op het toernooiveld had ik me nog even vrij kunnen voelen als vroeger. Maar nu was er dat meisje...

Ik was nog steeds niet aan Marjorie gewend, hoewel we van hetzelfde bord aten en in hetzelfde bed sliepen, net als Thomas en ik vroeger.

Ik vroeg me voortdurend af wat haar gedachten waren. Vond ze me aardig of vervelend, knap of lelijk? Ik durfde het niet te vragen, want ik was bang dat het antwoord tegen zou vallen. Ik had het vermoeden dat Marjorie een hekel aan me had, ook al liet ze het niet blijken. Ze probeerde goed voor me te zorgen. Als ik 's avonds onze kamer binnenkwam, lagen er kussens in mijn stoel en brandde er een vuur in de haard. Maar zelfs haar gedienschtigheid begon op mijn zenuwen te werken.

Ik had er sinds mijn huwelijksdag wel eens over nagedacht met welk meisje ik nu eigenlijk getrouwd zou willen zijn en was tot de conclusie gekomen dat dat geen meisje als Marjorie was. Ik wilde geen dienstmeid die zwijgend aan mijn voeten zat, maar een vriendin waarmee ik lachen en praten kon. Iemand die een beetje de plaats van Thomas in kon nemen.

Maar vader zei dat mannen en vrouwen nooit vrienden konden zijn. De vrouw was geschapen om de man te vol-

gen, niet om naast hem te staan. Misschien kreeg ik wel zo'n hekel aan Marjorie omdat ik wist dat we nooit vrienden zouden kunnen worden.

Die nacht in Wildbeek gaf ik haar voor het eerst een klap. Waarom ik dat deed, weet ik niet meer. Ze ergerde me gewoon. Haar sliertige haar, haar huid, die zout en vuil rook, haar lange, benige vingers, haar stem, alles aan haar irriteerde me. Ik wilde dat ze verdween, dat ik de volgende morgen wakker zou worden en dat ze er niet meer zou zijn. Ik draaide me om en trok de dekens over mijn hoofd zodat ik haar niet meer kon horen ademen.

De volgende morgen lag Marjorie natuurlijk gewoon naast me in bed. Ze had zich in de dekens gerold en zag er nog lelijker en alledaagser uit dan anders. Ik stond op, sloeg mijn mantel om me heen en ging naar buiten.

Het was een grauwe, nevelige morgen. Ik rook de herfst in de lucht. Tot mijn verbazing zag ik dat Gilbert en boer Joris ook al op waren. Ze stonden voor op het erf en praatte druk met elkaar. Toen ze mij zagen, zwegen ze plotse-ling alsof ik hen op iets betrapte. Ik groette hen en ging weer terug naar binnen. Het was kil en ik dacht dat als er iets belangrijks te melden was, ik het wel van Gilbert zou horen.

Op de weg terug naar de burcht vertelde hij dat de boeren een vreemde, oude zwerver in de bossen hadden gezien. Omdat ze dachten dat hij misschien wel hun kippen zou stelen, hadden ze hem weggejaagd. Ik luisterde en vergat het weer. Pas veel later zou ik weer aan het voorval terugdenken, toen de Pest opnieuw rond onze burcht leek te sluipen.

Terug op de burcht bleek er het een en ander veranderd te zijn tussen Marjorie en mij.

Hadden we eerst nog geprobeerd het elkaar naar de zin

te maken, nu deden we die moeite niet meer. We gingen elkaar zoveel mogelijk uit de weg en eigenlijk beviel dat ons best. Ik had een prachtige valk van oom Hendrik gekregen en kon me nu storten op het africhten van dat dier.

Het africhten van een jonge valk is een karwei dat met veel liefde en geduld dient te gebeuren. Konstanz en ik hadden onze handen er vol aan, maar Isabella (zo had ik de valk genoemd) beloonde ons door een vlugge, intelligente leerlinge te zijn. Ze was een sterke slechtvalk met krachtige poten en felle, donkere ogen. Om haar aan me te laten wennen, droeg ik haar dagenlang rond op de handschoen, streeelde haar veren en praatte tegen haar.

Marjorie keek niet naar de valk. Ze leek haar expres te negeren, omdat ik zo dol op haar was.

Na een paar weken vertrouwde Isabella me al zo volkomen dat ik wilde proberen haar te leren jagen.

Konstanz en ik namen haar mee naar het grasveld dat net buiten de burchmuren lag. Konstanz bracht het lokaas mee; twee duivenvleugels, vastgemaakt aan een leren zak waarop een stuk vlees was gebonden. Aan het lokaas was een lange riem bevestigd. Isabella zat op mijn handschoen met de kap over haar kop. Ze was met een touw vastgebonden aan mijn pols.

Ik was gespannen, maar probeerde dat niet aan haar te laten merken. Bij dit onderdeel van het africhten kon veel misgaan. De valk kon koppig weigeren het lokaas te grijpen of kon in paniek raken door het touw aan haar poot. Ik haalde voorzichtig de kap weg terwijl Konstanz haar het lokaas voorhield. Isabella's felle ogen waren meteen op het vlees gevestigd. Ik maakte dezelfde aanmoedigende geluidjes die ik altijd maakte als ik haar voerde. Ze wrong zich in allerlei bochten om maar bij dat heerlijke hapje te kunnen komen.

Konstanz gaf me een knipoog en begon ermee weg te lopen. Op flinke afstand legde hij het lokaas neer. Ik merkte aan alles dat Isabella hem scherp in de gaten hield en precies wist wat ze moest doen. Ik liet het touw vieren. De valk ging op de vleugels en landde nog geen vijf tellen later op het vlees. Konstanz en ik waren het liefst in gejuich uitgebarsten, maar hielden ons in om Isabella niet te laten schrikken. In plaats daarvan liepen we voorzichtig op haar af en namen haar om beurten op de pols om haar te strelen.

‘Dit moet de knapste valk zijn die ooit uit het ei gekropen is,’ meende Konstanz.

Sinds die dag namen we Isabella elke dag mee naar het grasveld. We leerden haar prooi uit de lucht slaan door het lokaas boven ons hoofd rond te draaien en lieten haar uiteindelijk op levende prooi oefenen door duiven los te laten. Isabella doodde snel en meedogenloos. Ze was een prachtige, krachtige vogel geworden met een glanzend verenkleed. Ik kon er geen genoeg van krijgen haar te bewonderen.

Ze was zo mooi. En zo gehoorzaam.

Heel anders dan Marjorie.

Vaak haalde ik haar uit het valkenverblijf, een houten gebouwtje dat op de binnenplaats stond, om haar tijdens de maaltijd op de leuning van mijn stoel te laten zitten. Ik voerde haar stukjes vlees en brood van mijn bord. Soms keken vader en moeder me vreemd aan als ik een stuk brood, dat voor Marjorie bestemd was geweest, aan de valk gaf, maar ze zeiden er niets van.

Nog voor het kerstfeest waren Marjorie en ik aan onze nieuwe manier van samenleven gewend geraakt.

Overdag hadden we allebei onze eigen bezigheden; Marjorie hielp moeder in het huishouden en ik volgde de lessen

bij vader of was met Isabella bezig. Ook 's avonds waren we niet meer samen. Ik bracht de tijd door met Konstanz. We speelden schaak of gingen voor de haard in de grote zaal zitten, waar 's winters altijd een groot vuur loeide. Marjorie had een plaatsje gevonden in de kring van de vrouwen, bij mijn moeder en mijn zussen Catharina en Mechtild, en borduurde.

Het enige moment dat ik Marjorie niet kon negeren, was als we 's avonds naar bed gingen. Soms, als we in ons nachtgoed naast het bed stonden, kreeg ik hetzelfde gevoel van zenuwachtigheid en opwinding als de eerste avond. Dan wilde ik gewoon een meisje om te kussen en vast te houden.

Maar Marjorie wilde mij niet.

Ze lag heel stil, alsof ze er niet was, en haar huid werd koud, als van een slang. Dat was eng en akelig om te voelen en als we zo bij elkaar waren, voelde ik me schuldig dat ik niet meer van haar hield.

Misschien kwam het daardoor dat Marjories buik leeg bleef. Mij kon het weinig schelen of er een kind geboren zou worden of niet, maar vader en moeder wel. Er moest een kleine heer van Goudheuvel komen, die over het landgoed zou regeren na mij. Daarom besloot vader op een morgen toch met me te praten.

We zaten gebogen over een wetboek en ik wilde juist een passage over de rechtspraak bij veediefstal gaan voorlezen, toen hij plotseling vroeg: 'En, Allard, bevalt je vrouw je?'

Ik moest lachen, want het klonk of hij het over een paard had dat me cadeau was gedaan.

'Hoe bedoelt u?'

Hij klapte het boek dicht en ik wist dat dit een lang, ernstig gesprek zou worden. 'Wat ik bedoel is: is ze gehoor-

zaam, ben je graag bij haar? Dat soort dingen.'

'Ze is gehoorzaam,' antwoordde ik.

'Ja?'

'En ik ben graag bij haar,' voegde ik er plichtmatig aan toe.

Vader fronste zijn wenkbrauwen. 'Het komt mij voor dat je liever bij je valken bent!'

'Dat is niet waar,' zei ik, maar wist tegelijkertijd dat het wel zo was.

'Onzin!' snoof hij. 'Je bent hele dagen met die verrekte valk bezig. Als het erop aan zou komen, zou je háár je laatste snee brood geven, niet Marjorie. Waar of niet?' Ik zweeg. Ik schaamde me voor het antwoord dat ik zou geven.

'Nou?'

'Misschien wel,' mompelde ik.

Vader stooft woedend overeind van zijn stoel. Ik was bang dat hij me zou slaan, zoals vroeger, als ik brutaal was geweest.

'Marjorie is je vrouw! Je hoort maar tevreden te zijn met haar!' brulde hij.

Ik wist dat dat waar was en juist dat maakte me zo kwaad.

Ik zat voor de rest van mijn leven aan dat lelijke, kille meisje vast.

In plaats van in te binden, gaf ik mijn vader een grote mond terug: 'Maar ze is lelijk,' schreeuwde ik. 'Ze heeft een puistenkop, een paardengezicht! En ze heeft een hekel aan me, dáárom doet ze nooit een mond open, niet omdat ze zo gehoorzaam is! Ze is saai en vervelend en ik haat haar! Ik zou met elk meisje getrouwd willen zijn, maar niet met haar!'

Ik zweeg, hijgend van verontwaardiging. Ik verwachtte een draai om mijn oren, maar kreeg er geen. In plaats daarvan legde vader zijn hand op mijn schouder. 'Marjorie is je

vrouw,' zei hij nog eens, maar veel rustiger dan daarnet. 'Wat ik eigenlijk wil zeggen is dit... Je moeder en ik hebben ook niet altijd van elkaar gehouden... en in één van de dorpen woonde een boerinnetje waar ik wél van hield. Als ik zin had, ging ik naar haar toe. Maar ik zorgde er wel voor dat je moeder Thomas kreeg, en jou. Snap je dat?'

Ik knikte aarzelend.

'Er is dus niets op tegen om een beetje plezier te maken, Allard. Maar zorg er wel voor dat er een kindje geboren wordt, want nu hebben we alleen jou.'

Er trok een schaduw van verdriet over zijn gezicht en ik begreep dat ik niet de enige was die bang was voor een terugkeer van de Pest.

'Marcus van Zwanenburg zegt dat de Pest terugkomt,' zei ik zacht.

'Dat kan,' zei vader nog zachter.

'Wat doen we dan?' vroeg ik.

Mijn vader haalde zijn schouders op.

'Bidden, denk ik.'

'Maar zover is het nog niet, hè?'

Ik wilde zekerheid van mijn vader om mijn angst te bezweren.

Tot mijn opluchting lachte hij mijn zorgen weg. 'Nee, zover is het nog lang niet. En wie weet is Marcus ondertussen op andere gedachten gekomen. Je kunt het hem trouwens binnenkort zelf vragen, want ik heb hem uitgenodigd het kerstfeest met ons te vieren.'

De gedachte aan het kerstfeest vrolijkte me op. Er zou twaalf dagen feestgevierd worden op Goudheuvel, tot aan Driekoningen. Vader zou een heleboel ridders uit de omgeving uitnodigen en ik zou mijn vrienden weerzien. De grote zaal zou met hulstakken versierd worden, zodat iedereen zou vergeten dat het buiten winter was. Misschien kwam

het door Marjories kilte dat ik meer dan ooit naar dat feest verlangde, naar de warmte en het geroezemoes van mensen, drukte, plezier, alles dat de gedachte aan de Pest en de Dood uit mijn hoofd zou bannen. Maar het zou heel anders lopen dan ik me gewenst had.